

Startnotitie MER kabeltracé(s) Gemini

Inhoud

1	Inleiding, achtergrond en doelstelling	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doelstelling	4
1.3	Startnotitie en milieueffectrapportage	4
1.4	Betrokken partijen	5
1.5	Leeswijzer	5
2	Voorgenomen activiteit en alternatieven	6
2.1	Voorgenomen activiteit	6
2.2	Alternatievenontwikkeling	6
3	Aanpak en beoordelingskader	7
3.1	Inleiding	7
3.2	Relevante aspecten	7
3.2.1	Hydromorfologie	7
3.2.2	Ecologie	7
3.2.3	Recreatie, visserij en scheepvaart	8
3.2.4	Archeologie	9
3.3	Beoordeling	9
3.3.1	Beoordelingskader	9
3.3.2	Beleidskader	9
4	Procedure	10

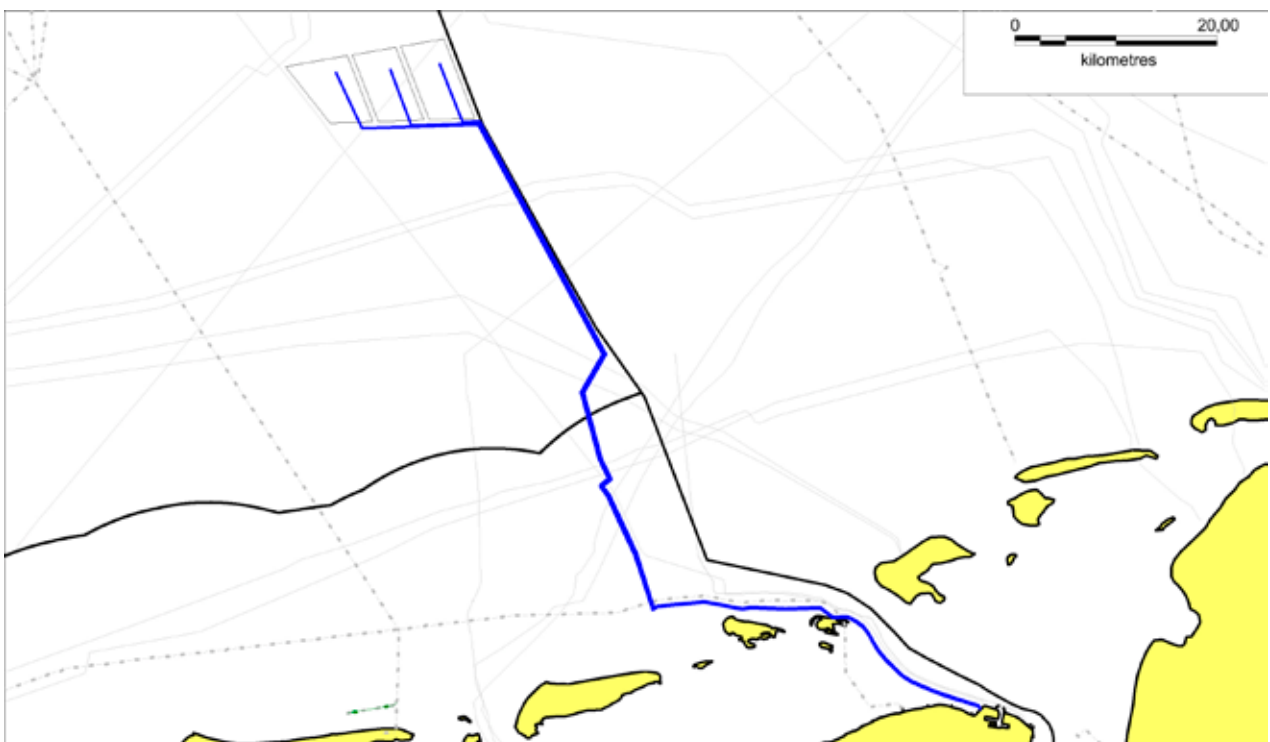
1 Inleiding, achtergrond en doelstelling

1.1 Aanleiding

Drie commanditaire vennootschappen (Buitengaats CV, ZeeEnergie CV en Clearcamp CV) hebben het voornemen een windpark in het Nederlandse deel van de Noordzee aan te leggen. Zij beschikken hiertoe over een vergunning op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken (verder: Wbr). De drie genoemde CV's hadden tot voor kort de firma BARD als eigenaar. Inmiddels zijn de aandelen in de betreffende CV's overgegaan naar Typhoon Capital. Deze bedrijven hanteren de naam 'Gemini' voor de windparken. In deze notitie wordt vervolgens over "Gemini" of "Gemini-parken" gesproken. Het gebied, waar de Gemini-parken worden gebouwd, ligt circa 56 km ten noord/noordwesten van de Waddeneilanden Schiermonnikoog en Rottumerplaat in de Nederlandse Exclusieve Economische Zone.

Voor de genoemde kabelverbindingen en windparken zijn in het verleden reeds vergunningen op grond van de Wbr afgegeven, waarvoor een milieueffectrapport (verder: MER) en een Passende Beoordeling zijn opgesteld. Voor de aanleg van de kabels in gemeentelijk bestemd gebied (gemeente Eemshaven strekt zich uit tot meerdere kilometers in de Waddenzee) zijn aparte vergunningen nodig en wordt tevens een inpassingsplan opgesteld. Voor dit inpassingsplan ten behoeve van de Gemini-kabels is opnieuw een Passende Beoordeling en een MER vereist. Daarbij wordt uiteraard aangesloten bij en gebruik gemaakt van de informatie uit de eerdere MER'en voor deze projecten.

Figuur 1 Vergunde kabeltracés Gemini

Omdat in het gebied, naast de Gemini projecten, meerdere plannen in ontwikkeling zijn voor kabels en buisleidingen, laat het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie een Milieueffectstudie (verder: MES) uitvoeren naar de consequenties van verschillende inpassingstracés van kabels en leidingen. Deze MES kan van invloed zijn op de besluitvorming rond de inpassing van de Gemini-kabels. Omdat dit niet van tevoren vast staat worden de procedures voor de MES en het MER gescheiden in gang gezet. In de Wbr-vergunning zijn per windpark twee wisselstroomverbindingen vergund. De kans is groot, dat in plaats van zes wisselstroomkabels, gebruik gaat worden gemaakt van één, twee of drie gelijkstroomkabels. Hiermee zal in het MER rekening worden gehouden. In Figuur 1 zijn de vergunde kabeltracés van Gemini met een blauwe lijn weergegeven.

Dit project valt onder de Rijkscoördinatieregeling. Dit houdt onder andere in dat de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (verder: EL&I) en de minister van Infrastructuur en Milieu (verder: I&M) gezamenlijk het bevoegd gezag zijn voor de ruimtelijke inpassing van het project. De Rijkscoördinatieregeling houdt daarnaast in dat een (rijks)inpassingsplan wordt opgesteld en dat de benodigde vergunningen en ontheffingen gecoördineerd worden. Dit betekent dat deze besluiten tegelijkertijd en in onderlinge samenhang worden voorbereid en genomen. De minister van EL&I is hierbij aangewezen als projectminister.

1.2 Doelstelling

Doel van de m.e.r.-procedure is een brede afweging van milieueffecten en gebruiksfuncties om te bepalen welk(e) tracé(s) voor de Gemini-kabel(s) (van de Eemshaven tot aan de 3-mijlszone) en welke technieken van aanleg en onderhoud het minst belastend zijn voor de Waddenzee en de Noordzeekustzone. Als bijlage bij het MER wordt een passende beoordeling uitgevoerd voor zowel het rijksinpassingplan als de vereiste Natuurbeschermingswetvergunning (hierna: Nbwetvergunning) in de Noordzeekustzone en de Waddenzee / Eems Dollard.

1.3 Startnotitie en milieueffectrapportage

Met voorliggende startnotitie (welke tevens is te beschouwen als “conceptnotitie Reikwijdte en Detailniveau”) kondigt het ministerie van EL&I aan de m.e.r.-procedure te doorlopen voor het inpassingplan ten behoeve van de ‘Gemini-kabel(s)’. De m.e.r.-procedure is een hulpmiddel in de besluitvorming over het inpassingplan.

Waarom een m.e.r.-procedure?

Besluitvorming over inpassingplan en benodigde vergunningen in de Waddenzee en de Noordzeekustzone vergt onder meer een passende beoordeling op gevolgen voor Natura 2000. Plannen waarvoor een passende beoordeling moet worden gemaakt zijn m.e.r.-plichtig.

In hoofdstuk 4 is meer informatie opgenomen over de procedure.

Omdat het initiatief dichtbij een gezamenlijk met Duitsland beheerd gebied (het Eems-Dollard verdragsgebied) ligt en er in dit gebied mogelijk milieueffecten zijn, wordt Duitsland geïnformeerd over en betrokken bij de (aanvullende) m.e.r.-procedure. Duitsland is eveneens betrokken geweest bij de MER die is opgesteld ten behoeve van de Wbr-vergunning.

Grensoverschrijdende m.e.r.: Eisen en afspraken

Op 25 februari 1991 is in Espoo (Finland) het VN-verdrag over grensoverschrijdende milieueffectrapportage tot stand gekomen. Kern van het Espoo verdrag is dat in het geval van mogelijke grensoverschrijdende milieugevolgen het publiek en autoriteiten in het buurland op dezelfde wijze en tijd worden betrokken bij de MER-procedure als de autoriteiten en het publiek in Nederland.

Informeren en betrekken buurland

Indien blijkt dat als gevolg van een in een plan dan wel besluit voorgenomen activiteit sprake is van mogelijke belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu in een ander land (en dus sprake is van een MER-plicht) moet de regering van dat land of een door die regering aangewezen autoriteit zo spoedig mogelijk op de hoogte worden gesteld, maar in ieder geval niet later dan dat het publiek in eigen land op de hoogte wordt gesteld. De wet regelt dan ook dat de kennisgeving van het voornemen gepubliceerd moet worden in het andere land indien er sprake is van mogelijke belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu in dat andere land.

Grensoverschrijdende stappen in m.e.r.-procedure

Navolgend is een overzicht van gegeven van verschillende gezamenlijke stappen die in de Wet milieubeheer staan:

- Op verzoek van het bevoegd gezag dient de initiatiefnemer een vertaling van de samenvatting van het milieueffectrapport in de landstaal van het andere land te verstrekken aan dat land.
- Indien sprake is van mogelijk belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu in een ander land dan zal een openbare kennisgeving van de aanvraag en het milieueffectrapport in dat land worden gepubliceerd.
- Indien de Commissie MER advies geeft in de MER-procedure zal de Commissie daarbij tevens ingaan op de mogelijk belangrijke nadelige grensoverschrijdende gevolgen.
- Bij de motivering van het plan of besluit dient aangegeven te worden op welke wijze de mogelijke belangrijke nadelige grensoverschrijdende milieugevolgen zijn meegenomen.

1.4 Betrokken partijen

Initiatiefnemer

De initiatiefnemer voor de m.e.r. is het ministerie van EL&I. Het ministerie doorloopt de m.e.r.-procedure ten behoeve van de besluitvorming over het inpassingplan.

De contactgegevens van het ministerie van EL&I zijn:

De heer E.R. Buddenbaum

Postbus 20101

2500 EC Den Haag

Bevoegd gezag

De minister van EL&I en de minister van Infrastructuur en Milieu (I&M) zijn gezamenlijk het bevoegd gezag voor de ruimtelijke inpassing van het project en dus ook voor de m.e.r.-procedure.

De contactgegevens van het ministerie van I&M zijn:

De heer B. Doze

Postbus 20951 (IPC 370)

2500 EZ Den Haag

Commissie voor de milieueffectrapportage

De m.e.r.-procedure en met name de rol van de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna: Commissie m.e.r.) geeft alle belanghebbenden de garantie dat de besluitvorming transparant verloopt. Inspraak en advies zijn hierbij wezenlijke elementen. De Commissie m.e.r. adviseert het bevoegd gezag in de voorfase over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Na indiening van het MER toetst de Commissie m.e.r. of het MER de juiste informatie bevat en of de informatie volledig is.

Zienschijven en raadpleging

Belanghebbenden krijgen de mogelijkheid om gedurende 6 weken zienschijven in te dienen op het voornemen. In dezelfde periode worden wettelijke adviseurs en betrokken bestuursorganen door het bevoegd gezag geraadpleegd over de reikwijdte en het detailniveau van het MER.

Zienschijven op de startnotitie kunnen schriftelijk worden ingediend bij:

Inspraakpunt MER kabeltracé(s) Gemini

Bureau Energieprojecten

Postbus 223

2250 AE Voorschoten

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staat een korte omschrijving van de voorgenomen activiteit en de alternatievenontwikkeling.

Hoofdstuk 3 geeft aan wat de aanpak in het MER is, welke milieuaspecten en gebruiksfuncties met bijbehorende beoordelingscriteria hierbij van belang zijn en hoe deze aspecten beoordeeld worden op hun milieueffecten. Ook wordt er een indicatie gegeven van het type wet- en regelgeving en beleid waar rekening mee gehouden wordt in het MER.

De reden waarom een m.e.r.-procedure doorlopen wordt en een toelichting op deze procedure wordt gegeven in hoofdstuk 4.

2 Voorgenomen activiteit en alternatieven

2.1 Voorgenomen activiteit

De voorgenomen activiteit van Gemini is de aanleg van een tot maximaal drie elektriciteitsverbindingen van de windparken Gemini naar de Eemshaven. Ten behoeve van de realisatie van de kabel(s) is een inpassingplan vereist waarvoor een MER-plicht geldt. Dit MER wordt opgesteld voor het kabeltracé tot en met het converterstation in de Eemshaven. Daarbij wordt aangesloten op en gebruik gemaakt van het reeds voor de Wbr-vergunning opgestelde MER'en, die de procedure al hebben doorlopen

2.2 Alternatievenontwikkeling

Gemini heeft voor de windparken en de kabeltracés al drie MER'en uitgevoerd ten behoeve van de vergunningverlening. Voor het kabeltracé van de parken naar de Eemshaven heeft Gemini Wbr-vergunningen. De al vergunde tracés zijn de voorgenomen activiteiten en wordt in ieder geval als alternatief meegenomen in het nieuwe MER.

Naast de Wbr-vergunde tracés beschouwt het ministerie van EL&I andere reële mogelijkheden. Zo wordt in de MES de afweging gemaakt voor kabels en leidingen in het Waddengebied. Uit de studie kunnen enkele kansrijke corridors naar voren komen voor de aanleg van kabels en leidingen naar de Eemshaven. In het MER voor het kabeltracé van Gemini wordt beoordeeld in hoeverre deze corridors geschikt zijn voor Gemini en worden de effecten van verschillende alternatieven tegen elkaar afgewogen. Indien de MES geen contra-indicatie biedt voor het huidige Wbr-vergunde tracé, zal vanwege de voortgang van realisatie van de windparken worden vastgehouden aan het door Gemini beoogde en reeds via de Wbr vergunde routes.

Meer informatie over de alternatievenontwikkeling is te vinden in de "Startnotitie MES Kabels en Leidingen Waddengebied".

3 Aanpak en beoordelingskader

3.1 Inleiding

De aanleg van de Gemini-kabel(s) kan leiden tot effecten op het milieu. In het MER worden de effecten van de alternatieven op verschillende aspecten in beeld gebracht en vergeleken met de referentiesituatie. De referentiesituatie is de huidige situatie, aangevuld met de autonome ontwikkelingen. Autonome ontwikkelingen zijn de projecten en plannen die reeds zijn vastgesteld.

De aansluiting van offshore windturbineparken kenmerkt zich door een aantal mogelijke gevolgen voor de leefomgeving en het milieu, die in het MER aan de orde zullen komen. Het betreft onder meer:

- Hydromorfologie.
- Ecologie.
- Recreatie, visserij en scheepvaart (waaronder kompasdeviatie).
- Archeologie.

Deze aspecten zijn in de volgende paragrafen nader uitgewerkt.

3.2 Relevante aspecten

3.2.1 Hydromorfologie

Het projectgebied wordt gekenmerkt door grote geomorfologische dynamiek. Door de stromingen en de golven migreren bodemvormen en veranderen platen en geulen voortdurend in vorm en diepte. De dynamiek van de bodem kan een groot effect hebben op kabels en bij bepaalde combinaties van zeebodemvariaties en begraafdiepte kunnen kabels na verloop van tijd bloot komen te liggen. Daarbij kunnen lokale ontgrondingen leiden tot vrije overspanningen. Daardoor kunnen spanningen in de kabels ontstaan, die uiteindelijk tot breuken of knikken leiden. Ook kan voor de visserij hinder ontstaan (haken van vistuig). Tevens kunnen kabels worden stukgetrokken door ankers of de visserij. Hoe groter de begraafdiepte van de kabels, hoe kleiner deze risico's.

Hydrodynamica

Het tracé loopt door het Eems estuarium en de Waddenzee. Bij het onderzoek naar de effecten op hydrodynamica wordt gebruik gemaakt van de bestaande hydro- en morfodynamische modellen voor dit gebied. De resultaten van bestaande simulaties worden gebruikt om interpretaties uit te voeren voor de effecten. Daar waar de hydrodynamica agressiever is, de snelheden groter, de cohesie van het sediment kleiner (zand) en het sediment fijner zal de morfodynamica heftiger reageren.

Het MER geeft daarom meer inzicht in zowel de sedimentverdeling als in de hydrodynamica en sedimentsamenstelling in het gebied.

Morfodynamica en begraafdiepte

Ter bepaling van de begraafdiepte van de kabels wordt de historische ontwikkeling van het projectgebied geanalyseerd en de

toekomstige ontwikkeling voorspeld. De historische ontwikkeling wordt bestudeerd op basis van beschikbare historische kaarten voor een periode van 25 jaar (1985-2010). De toekomstige ontwikkeling wordt voorspeld op basis van zowel de analyse van de historische bodemgegevens als voorspellingen van de morfologische trend als gevolg van toekomstige veranderingen van hydrodynamische verschijnselen. Op basis van de voorspelde toekomstige ontwikkeling wordt de benodigde aanlegdiepte per tracéoptie bepaald.

Risico op blootspoeling

Voor bepaalde combinaties van tracés en technieken is het qua techniek of qua kosten niet haalbaar om de kabels te begraven onder de benodigde begraafdiepte. In dat geval kunnen de kabels na verloop van tijd bloot komen te liggen. Per tracéoptie en per techniek wordt het risico van het vrijspoelen van de kabels bepaald. Het risico (de kans op vrijspoelen) zal worden berekend op basis van een statistische analyse van de bodemgegevens en de aanlegdiepte van de kabels. Hoe minder de gronddekking op de kabels en pijpleidingen is, hoe meer onderhoud nodig kan zijn om het risico op aanvaring door sleepnetten, ankers, vaartuigen en dergelijke te voorkomen.

Effecten van de aanleg

Afhankelijk van de wijze van aanleg (techniek), de benodigde diepte van de kabel(s) en de tijdsduur van de leg- en begraafoperatie, wordt er een hoeveelheid fijn sediment opgewerfeld. Als gevolg daarvan zal er tijdelijke verspreiding van fijn sediment plaatsvinden. De MER geeft per route een inschatting van het verspreidingsgebied van het fijne sediment. Daarnaast kunnen door baggerwerkzaamheden NO_x-emissies en -deposities in Natura 2000-gebieden ontstaan.

Effecten van blootspoeling

- Het vrijspoelen van kabels kan de volgende effecten hebben:
- Risico's voor de kabel zelf.
- Benodigde onderhoudswerkzaamheden voor de kabel met bijbehorende effecten op de ecologie.
- Risico's visserij.

Op basis van bovengenoemde effecten wordt per corridor een tabel opgesteld met daarin een samenvatting van de onderscheidende morfologische omstandigheden.

3.2.2 Ecologie

Wettelijk kader

De mogelijke tracés voor het leggen van kabels in dit project komen aan land in de Eemshaven of bij Uithuizen. Dit betekent dat de uiteindelijke tracés in elk geval door de Natura 2000-gebieden Waddenzee en Noordzeekustzone lopen en in de nabijheid van de Natura 2000-gebieden Duinen Schiermonnikoog, Borkum-Rifgrund (D) en Niedersächsisches Wattenmeer und angrenzendes

Küstenmeer (D). De Nederlandse gebieden zijn beschermd in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998.

De Waddenzee en Noordzee maken beiden ook deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (verder: EHS). De activiteit van Gemini kan leiden tot negatieve effecten op deze natuurwaarden en kan effecten hebben op beschermde en kwetsbare soorten uit de Flora- en faunawet en soorten die zijn opgenomen op de Rode Lijst. Het is daarom van belang om effecten van zowel aanleg, eventueel toekomstig onderhoud en verwijdering na gebruik, voor de verschillende mogelijke tracés in kaart te brengen, onderling te vergelijken en te beoordelen op haalbaarheid.

Informatie

Voor de beoordeling wordt gebruik gemaakt van zoveel mogelijk beschikbare en onderscheidende gegevens. Het gaat onder andere om:

- Bathymetrie.
- Sedimentkaarten.
- Foerageerlocaties.
- Rustlocaties zeehonden.
- Broedlocaties.
- Hoogwater Vluchtplaatsen (HVP's).
- Voorkomen van relevante habitattypen- en soorten.
- Contouren mossel- en kokkelbanken.
- Voorkomen van zeegras.
- Voorkomen van duikeenden.
- Trekvisroutes.

Deze gegevens vormen samen met het wettelijk kader en de verschillende corridors en aanlegtechnieken de basis voor de effectbeoordeling in de MER.

Effectbeoordeling

Voor het invloedsgebied wordt in de eerste instantie uitgegaan van de Nederlandse Natura 2000-gebieden, EHS, PKB Waddenzee en het Eems-Dollard Verdragsgebied. Mocht op basis van de hydromorfologische studie of depositieonderzoek blijken dat er toch sprake is van beïnvloeding van Duitse Natura 2000-gebieden dan worden deze in de MER meegenomen.

Passende Beoordeling

De effecten op Natura 2000-gebieden worden beoordeeld in een Passende Beoordeling. Daarvan zal voor alle alternatieve tracés worden onderzocht of er kans is op significante effecten als gevolg van aanleg of gebruik van de kabel(s). Hoewel de Passende Beoordeling een bijlage is van de MER zal de Passende Beoordeling van een detailniveau zijn dat past bij de verstrekking van een Nbwetvergunning in de Noordzeekustzone.

De aanleg van kabels kan met name effect hebben op de Natura2000-gebieden Waddenzee, Noordzeekustzone en Duinen Schiermonnikoog, EHS en verschillende beschermde plant/ en diersoorten. De effecten kunnen bestaan uit vertroebeling, verandering dynamiek, tijdelijk oppervlakteverlies, verstoring en

deposities. De verschillende mogelijke tracés of corridors worden als volgt getoetst.

- Effecten van vertroebeling van de verschillende tracés worden beoordeeld en vergeleken.
- Het mogelijk optreden van verontreiniging bij aanleg wordt aan de hand van beschikbare gegevens voor de verschillende tracés onderzocht.
- Effecten van veranderingen in dynamiek op macrobenthos worden bepaald. In de passende beoordeling wordt deze ook getoetst.
- Op basis van ruimtebeslagberekeningen worden de effecten van verstoring aan de hand van verstoringafstanden bepaald.
- De effecten van eventuele temperatuurverhogingen worden bepaald.
- Effecten op droogvallende platen/permanent droogliggende platen en op korte afstand te passeren eilanden en aanlanding worden beoordeeld.
- Effecten van elektromagnetische velden worden bepaald.
- Effecten van verstoring op vogels, vissen en garnalen worden bepaald.
- Effecten van deposities op daarvoor gevoelige gebieden worden bepaald.

De mogelijke effecten worden getoetst aan de instandhoudingdoelstellingen van de betreffende Natura 2000-gebieden. Ook werkzaamheden buiten het beschermde gebied kunnen door middel van externe werking leiden tot effecten op instandhoudingdoelen. Bij de effectbeoordeling zal rekening gehouden worden met externe werking.

3.2.3 Recreatie, visserij en scheepvaart

Het betreft hier tijdelijke en permanente effecten die het gevolg zijn van de aanleg van de kabel(s). De tijdelijke effecten betreffen de effecten tijdens de aanleg. De aanleg zorgt voor hinder voor:

- Beroepsvaart.
- (Beroeps)Visserij.
- Recreatie.

De gevolgen zijn te rubriceren in voorbereidende activiteiten, maken van de sleuf, kabel leggen en weer dichtmaken van de sleuf, alsmede het storten van baggerspecie. Het betreft vaar- en visverboden, maar ook mogelijke effecten op wadlopen en pleziervaart. Ook kan het baggeren effect hebben op loskomende klei- en veenbrokken, die schade aan netten kunnen veroorzaken.

Naast de tijdelijke effecten zijn er permanente effecten die te maken hebben met verbod op ankeren in de buurt van de kabel(s) en met het mogelijke verbod op bepaalde soorten visserij op plaatsen waar de kabel(s) dicht aan het oppervlak komt in ondiep water. Er zijn ook mogelijk effecten als gevolg van bodemopwarming en elektromagnetische velden (EMF). Het onderzoek wordt gebaseerd op beschikbare wetenschappelijke publicaties. Gekeken wordt naar de grootte van het gebied waar niet gevestigd mag worden of publicaties over de effecten van magneetvelden op vissen en visserij.

3.3.4 Archeologie

In het plangebied liggen scheepswrakken met een mogelijk archeologische waarde. Deze kunnen aangetast worden als gevolg van de aanleg van kabels. Het MER maakt, op basis van bestaande gegevens, inzichtelijk waar de scheepswrakken liggen en of er mogelijk effecten optreden.

3.3 Beoordeling

3.3.1 Beoordelingskader

In Tabel 1 staat een overzicht van de milieuaspecten met bijbehorende beoordelingscriteria die beoordeeld worden in het MER.

Tabel 1 Beoordelingskader

Aspecten	Beoordelingscriteria
Hydromorfologie / Morfologie	Effecten kabels op hydromorfologie (aanleg en onderhoud)
	Effecten hydromorfologie op kabels (risico op blootspoeling)
	Effecten bij blootspoeling <ul style="list-style-type: none"> • Risico op beschadiging en/of breuk van kabels • Onderhoudswerkzaamheden benodigd voor de kabel • Risico's voor visserij • Risico's ankerende schepen
Ecologie	Effecten op kenmerkende natuurwaarden Waddenzee (instandhoudingdoelen Natura 2000-gebieden, Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Flora- en faunawet) door: <ul style="list-style-type: none"> • Vertroebeling • Verandering dynamiek • Oppervlakteverlies • Verstoring (geluid, licht, temperatuur, EMF) • Verontreiniging (vrijkomende schadelijke stoffen bij aanleg) • Depositaties
Scheepvaart, visserij en recreatie	<ul style="list-style-type: none"> • Effecten beroepsvaart • Effecten (beroeps)visserij • Effecten recreatie • Kompasdeviatie
Archeologie	Effect op scheepswrakken Effect op overige archeologische waarden

3.3.2 Beleidskader

De voorgenomen initiatieven moeten passen binnen het vigerende nationale en internationale beleidskader. In de MER wordt een uitgebreid beleidskader gegeven waarin een toelichting gegeven wordt op al het relevante beleid. De Waddenzee is een gevoelig gebied, waarop veel wetten en regelgeving van toepassing zijn. Zo wordt er in de MER onder andere rekening gehouden met de Planologische Kernbeslissing (PKB) Derde Nota Waddenzee en Werelderfgoed UNESCO Waddenzee in Nederland en Duitsland. Nederland en Duitsland hebben bovendien het Eems-Dollard Verdrag afgesloten voor het Eems-Dollardverdragsgebied (EDV). Dit verdrag heeft betrekking op het(zee)gebied dat ten oosten en noorden van de Eemshaven ligt en de grens vormt met Duitsland.

De noordelijke gebiedsgrens van het EDV valt samen met de 3mijlszone (de territoriale grens ten tijde van het afsluiten van het Eems-Dollard verdrag).

Verder is er veel wet- en regelgeving en beleid op het gebied van onder andere energie, natuur en water. Ook dit wordt meegenomen in de MER. Het gaat hierbij onder andere om de volgende wetten en beleidsstukken:

- Energie:
  - Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SEVIII) (2009).
  - Elektriciteitswet (1998).
- Natuur:
  - Natuurbeschermingswet (1998).
  - Flora- en Faunawet (1998).
  - Habitat- en vogelrichtlijn (1992, 1979).
  - Biodiversiteitsverdrag (1992 en 1998).
- Water:
  - Kaderrichtlijn Water (2000).
  - Nationaal Waterplan (2009).
  - Waterwet (2010).
  - SSG-vergunningen (voor het verdragsgebied).
- Overig:
  - Wet ruimtelijke ordening (Wro) (2008).
  - Wet op de archeologische monumentenzorg (2007).
  - Eems-Dollard-Verdrag (1960).
  - Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) (2008).
  - Wet Milieubeheer (Wm).

4 Procedure

Waarom een m.e.r.-procedure?

De aanleg van een ondergrondse hoogspanningsleiding is volgens het Besluit milieueffectrapportage (bijlage D, activiteit 24.2) m.e.r.-beoordelingplichtig als het gaat om leiding met:

- Een spanning van 150 kilovolt of meer.
- En een lengte van 5 kilometer of meer in gevoelig gebied.

De kabel van Gemini heeft een spanning van minimaal 150 kilovolt en is langer dan 5 kilometer. De Waddenzee is een gevoelig gebied. De activiteit is m.e.r.-plichtig, omdat een Passende Beoordeling noodzakelijk is (art 7.2a Wet Milieubeheer).

Besluitvorming over inpassingplan en de benodigde vergunningen in de Noordzeekustzone, de Waddenzee en het Verdragsgebied vergt onder meer een passende beoordeling op ecologische consequenties. De MER gebruikt vanzelfsprekend de uitkomsten van de eerdere MER'en die zijn uitgevoerd ten behoeve van de Wbr-vergunning. Plannen waarvoor een passende beoordeling moet worden gemaakt zijn MER-plichtig.

In Figuur 2 is de m.e.r.-procedure weergegeven. Na de figuur volgt een korte toelichting op de stappen in de m.e.r.-procedure.

Figuur 2 m.e.r.-procedure

Stappen in de m.e.r.-procedure

Kennisgeving en zienswijzen

De m.e.r.-procedure is officieel van start gegaan met een openbare kennisgeving en de terinzagelegging van deze startnotitie. Belanghebbenden worden in de gelegenheid gesteld om met hun zienswijzen, een reactie te geven op de voorgestelde aanpak voor het MER.

Raadpleging

Naast de openbare kennisgeving en terinzagelegging worden bij de planvorming betrokken bestuursorganen en wettelijk adviseurs direct geraadpleegd over de reikwijdte en het detailniveau van de MER.

MER

Vervolgens wordt het noodzakelijke onderzoek uitgevoerd. De ingebrachte adviezen en zienswijzen worden hierbij betrokken. Het onderzoeksresultaat wordt gebundeld in het MER. Dit MER wordt een zelfstandig rapport dat als onderbouwing dient voor het inpassingplan. Belangrijk is wel dat de MER, ongeacht de presentatievorm, aan een aantal wettelijke inhoudseisen voldoet.

De inhoudseisen zijn als volgt:

- Doel.
- Voorgenomen activiteit en alternatieven.
- Relevante plannen en besluiten.
- Huidige situatie en autonome ontwikkeling.
- Effecten.
- Vergelijking.
- Mitigerende en compenserende maatregelen.
- Leemten in informatie.
- Samenvatting.

Terinzagelegging en toetsing

De MER is een hulpmiddel bij de besluitvorming over het inpassingplan. Het doel van de m.e.r.-procedure is het milieubelang een volwaardige rol te laten spelen in de besluitvorming. Het MER wordt samen met het ontwerp inpassingplan ter inzage gelegd.

Tijdens de terinzagelegging is er gelegenheid tot het indienen van zienswijzen. Een speciaal aandachtspunt is de toetsing van het MER door de onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage. Uitkomst van deze toetsing is een positief of negatief advies aan het bevoegde gezag: is voldoende informatie beschikbaar voor de besluitvorming?

